ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий комунар

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

Рік видання XII
№ 104 (1428).

ВІВТОРОК, 31 серпня 1971 року

Ціна 2 коп.

ОУНБ ІМ. Д.І. ЧИЖЕВСЬКОГО

ЗУСТРІЧАЙ, ШКОЛО, ЮНЬ!

Ранок, народжений вереснем — найчастіше асоціюється зі словом «перший». Справді, згадайте — той, хто сьогодні поважний вчений, чи досвідчений робітник, студент, чи педагог — цей день найпам'ятніший. Він найбільш хвилюючий для кожного з нас тим, що з нього починається шлях у життя. Починаються кроки до самостійності.

І для багатьох з вас завтрашній день теж відкриє двері у незвідане. А незвідане у кожного різне: хто вперше виведе на чорному полі класної дошки найдорожче: «Батьківщина», хто заглибиться у складні формули вищої математики, але перед кожним відкриється світ новий, привабливий, таємничий і нелегкий.

І як ніколи, в цей день, коли вересневе сонце відіб'ється від віконного скла новозбудованої школи, згадується святе нагуття:

Можна все на світі
вибирати, сину,
Вибрати не можна лише
Батьківщину.

Так, кожен крок до сонячного горизонту ти робиш у країні, де все для тебе і все твоє: вчись, працюй, твори. І завтрашньому щасливому ранку ти завдячуєш Комуністичній партії, рідній Вітчизні, своїм батькам і дідам, які у натхненній праці і в смертельному герці з ворогом вибороли сьогоднішнє свято.

Тож твоя повинність — у битті власного серця нести оту, батькову нескореність, святу любов до народу, до рідного краю, кожну хвилину бути готовими стати на їхнє місце.

Завтра свято освіти. Країна вже повниться гомоном дитячого щебетання. Завтра воно виллється на просторі подвір'я нових шкіл, у світлі класн. Тисячі студентів заповнять інститутські аудиторії.

Кіровоградщина відкриє двері двадцяти семи нових шкіл, 183 тисячі учнів вирушать дорогою до знань, і серед них 19 тисяч сядуть за парти вперше. 450 молодих вчителів розпочнуть свій перший урок.

Після літнього відпочинку ти знову зустрінешся з своїми друзями, з новими силами опановуватимеш науками.

І в захваті щасливого збудження, покликаний дзвоником у класи, знову згадай, оновлений в пам'яті ленінський заповіт: «Вчитися, вчитися, вчитися!..»

ІНТЕРВ'Ю ПЕРЕД ДОРОГОЮ

Передодень свята завжди трохи хвилюючий своєю майбутньою урочистістю. І тому до нього готуються заздалегідь. Першокласники ніяк не надивляться на новий портфель, на чисті зошити та гарні книжки з яскравими малюнками. Вони щовечора розкладають своє «майно» перед собою, в тихій дитячій зачудованості розглядають його, проводячи пальцем по випуклих літерах і нетерпляче чекають того дня, коли мама поведе до школи.

Старшокласники, сповнені власної гідності, перед зустрічами з друзями, заново перелічують у пам'яті безліч літніх новин, а дівчатка ретельно прасують шкільну форму. Першокурсники у передчутті найкрутішого повороту у своїй долі, а випускники стали віч-на-віч перед самостійністю. І кожному радісно й хвилююче.

Ігор ЛЬВОВ, першокласник СШ № 6:

«ВЧИЛИ Б ЗРАЗУ НА ВОДОЛАЗА»...

Серйозність приходить згодом.

І коли людина з віком намагається перейняти безпосередність дитинства, то діти наші, навпаки, вчаться дорослої небагатослівності і розсудливості.

У словах Ігоря повно отої дитячої поважності, яку тьоті і дяді сприймають з удаваним здивуванням.

Ігор і справді був зайнятий важливою роботою. Він зосереджено розмотував білі нитки.

— Це що буде, Ігорю?

— А це буде парашут.

— Мабуть, ти хочеш стати льотчиком?

— Ха, зовсім і не хочу. Знаєте, ким я хочу бути? Водолазом. Аж два роки уже хочу. І щоб риб живих бачити. От.

— Ігорю, а в школу ти дуже хочеш?

— Так я вже ж був у школі. У підготовчій групі. І мені подобається бігати на перерві з хлопцями. І вчителька наша, Лариса Петрівна, теж подобається. І подобається, коли читають мені «Доктора Айболить». От, якби ще там на водолаза вчили...

Тетяна ГАВРИЛЕНКО, першокурсниця Кіровоградського педінституту:

«УСМІХ ЛОВЛЮ У ДОЛОНІ»

Коли я, сидячи за партою, слухала на уроці літератури поетичні рядки, які читали мої однокласниці, мені, певно, бачився оцей день. День, коли я триматиму в руках невеликий аркуш паперу. Він сповіщає, що я студентка Кіровоградського педагогічного.

І коли декілька років тому, я мріяла накреслювала нинішнє, то сьогодні, стоячи серед гомінливої Ленінської вулиці, бачила не перехожих, а свою вчительку російської літератури з Кіровоградської школи № 19 Марію Іванівну Сібельову.

Мені лише вісімнадцять. І я дещо — як кажуть уже «зовсім» дорослі — дивлюся на світ крізь серпанок своєї рожевої юності. І хоч знаю, що деякі з них притримуються думки, що щастя — це щось неозначене, абстрактне, я цілком офіційно заявляю, що сьогодні я людина щаслива. Тому, що моя мрія починає здійснюватися. Чотири роки я буду жити тим, що найбільше люблю. А люблю я дві речі: літературу і дітей. А це, кажуть, найкраще поєднання і найпереконливіший аргумент мого вступу до педагогічного.

А взагалі, якщо бути вчителькою, то лише такою, як Марія Іванівна. З неї й починається мій шлях до літератури. І оті п'ять хвилин поезії, які відводилися раз на тиждень на уроці літератури, не пройшли повз мене. Ми сиділи і слухали поезію, читали один одному те, що сподобалось найбільше. І ті хвилини справді були наповнені тишею, високими почуттями і злетом крилатої думки. Коли я закінчу інститут, я так хотіла б, щоб і мене отак слухали мої учні. І я думаю, в ці хвилини, я була б теж найщасливішою.

Світ навколо мене чомусь увесь радісний. Чи може я така смішлива? І всі мене вітають... І дивлюся на маленьких людей, які завтра підуть до школи, з найщирішою симпатією.

А все ж, як признатися, мені трішечки лячно. Я серед незнайомого міста, серед поки що незнайомих людей, які згодом стануть моїми найкращими друзями. Переді мною, знайоме лише з розповідей старших подруг, студентське життя.

Володимир РЕКА, слюсар ремонтного цеху заводу «Укрсільгосптехніка», учень ШРМ № 2.

«ВЧИТИСЯ — ЗНАЧИТЬ РОСТИ»

Перше вересня я теж чекаю з нетерпінням. Життя не завжди прокладає перед тобою зротоптані стежки. Іноді воно не рахується за особистими планами. Довелося й мені піти працювати, не одержавши повної освіти.

(Закінчення на 2-й стор.).

Чотири відвертості

СПІВ — ПРО ДРУЖБУ

ВІДБУДЕТЬСЯ ФЕСТИВАЛЬ САМОДІЯЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

Союз Радянських Соціалістичних Республік...

Союз вільних народів — непорушний, зцементований священною борнею з класовим ворогом, народжений в огні боротьби за владу робітників і селян, загартований у боях за свободу і незалежність багатонаціональної Радянської держави.

Цій єдності — щирі, від глибин душі почуття. Цій єдності — слово поета, пісня співця, мова яскрава пензля.

Саме цей вияв духовної відради ми почуємо в дні, коли шумітимуть своїми хвилями святкові фестивалі, присвячені великій даті в житті радянського народу — 50-річчю створення СРСР.

Постановою виконкому обласної Ради депутатів трудящих та президії облпрофради схвалені строки проведення протягом 1972 року місцевих, районних, міських та обласного фестивалю самодіяльного мистецтва, як складову частину республіканського фестивалю, з усіх видів і жанрів — театрального, хорового, музичного, танцювального, образотворчого, творчості народних умільців, любителів художньої фотографії, самодіяльного кіномистецтва. В січні — березні фестивалі відбудуться на підприємствах, у колгоспах і радгоспах, в установах і навчальних закладах, квітні — травні — в районних центрах і містах, вересні — листопаді — обласні конкурси за жанрами з визначенням лауреатів фестивалю республіканськими журі.

Буде організовано міські і районні, а потім — обласні виставки творів самодіяльного образотворчого і народного декоративно-прикладного мистецтва, художньої фотографії та конкурс любительських кінофільмів.

Проведення фестивалю покладено на обласне управління культури, облпрофраду та обком ЛКСМУ.

Цей захід є важливою подією в політичному і духовному житті трудящих орденоносної Кіровоградщини. На прикладах непорушної дружби радянських народів, оспіваної в піснях, величних звершень, які здійснилися повсюдно за час життя в єдиній радянській сім'ї, ми виховуємо у підростаючого та молодого покоління священі інтернаціональні почуття, почуття патріотизму, синівської любові до нашої Вітчизни.

Вся робота по підготовці і проведенню фестивалю спрямовується на пропаганду торжества ленінської національної політики КПРС, дальшого здійснення дружби народів нашої Батьківщини, розвиток трудової і політичної активності мас, мобілізацію всіх зусиль на успішне виконання завдань дев'ятої п'ятирічки, втілення в життя рішень партійних з'їздів.

Завдання комсомольських комітетів полягає в тому, щоб на повну силу використати проведення фестивалю для широкого залучення комсомольців і молоді до участі в художній самодіяльності, використати як важливий виховний захід.

ЕКОНОМІЧНИЙ ВСЕОБУЧ МОЛОДІ

ПІСЛЯ ЗАНЯТЬ— ВИНАХІДНИЦТВО

Цей «учбовий заклад» на заводі сьогодні наймолодший. Чотири місяці тому комітет комсомолу ордена Трудового Червоного Прапора заводу «Червона зірка» запропонував провести серед молоді економічний всеобуч. Починання ставило за мету навчити молодих виробничників дивитись на свою роботу, свій цех, дільницю, завод очима господарів.

До початку занять заком провів детальну підготовку. Разом з представниками адміністрації і ведучими спеціалістами-економістами розробили тематичний план підвищення економічних знань молоді. Цей план передбачав навчання саме в нових умовах планування та економічного стимулювання. Весь курс було розраховано на 28 годин. Строк короткий. Але і в цей термін слухачі гуртків мали навчитись аналізувати динаміку росту продуктивності праці, шукати методи її підвищення. Програмою передбачались різнопланові теми. Серед них: шляхи зниження собівартості і підвищення якості продукції, визначення методом фотографування втрат робочого часу, вміння економічно обгрунтовувати свої соціалістичні зобов'язання.

На заводі була створена одразу ж рада економічного всеобучу в складі 13 чоловік. Паралельно в цехах почали працювати цехові комісії. В усіх 13 основних цехах були укомплектовані гуртки.

Початок занять співпав з визначною подією в житті нашого народу — тільки-но закінчив роботу XXIV з'їзд КПРС. По всіх цехах і дільницях юнаки і дівчата, кожен молодий робітник брали нові підвищені соціалістичні зобов'язання, планували свою п'ятирічку. Тож у всіх гуртках з першого ж заняття вивчали матеріали з'їзду.

Зараз подекуди курс економічного навчання набирається до кінця, а в групі землеприготувальної дільниці ливарного цеху сірого чавуну — вже закінчився. То ж з позицій сьогоднішнього дня можна говорити про ті набутки, які дала нова форма в комсомольській практиці економічного навчання.

В електротранспортному цеху в гурток входило 16 комсомольців. Так було спочатку. Але невдовзі потім у гурток зайшов молодий робітник Віктор Ющенко. Потрібно жити виробничим життям, щоб приносити більше користі — в ньому прокинулось це бажання. Ющенко вже декілька раціоналізаторських пропозицій. Зараз працюю слюсарем-складальником на ремонтних насосів. Робота вимагає міркувань при обробці деталей. А для цього потрібні знання. Ось тому я і мої друзі — Щуплін та Сергій Басюк — чекаємо нового учбового року. Наша мрія — закінчити школу, а там — інститут.

ПІТКЕВИЧ, вчителька української мови та літератури Оснічківської восьмирічки Вільнянського району (випускниця):

«ЗАВТРА БУДЕ СОНЦЕ»

Як на мене, то сучасний завод—це складний організм, ланки і процеси якого тісно пов'язані між собою.

Власне, я в цьому переконалася сам. Працював на різних операціях... і скажу, що зараз простої механічної роботи залишається все менше і менше. А до того ж, я думаю, людина просто не має права байдуже виконувати свою роботу. Просто працювати. У кожній операції, коли поуважніше придивитися, можна знайти вузли, які чекають удосконалення. Потрібно жити виробничим життям, щоб приносити більше користі — в кожному виробничому вузлі є можливість.

Зараз працюю без хлопців. Серед них Микола Сидоров, Василь Мацегуз, Василь Пранас, Микола Кривенко, Олександр Жирун та інші.

Добру згадку залишили після себе комсомольці учнівського загону. Хай завжди на широкій дорозі життя їхня трудова щедрість залишає такі ж добрі сліди.

С. ЛЮБЕНКО,
майстер РБУ-2

На фото: учні технікуму на будівництві очисних споруд.

І НЕ ЗАБУДЕТЬСЯ НІКОЛИ — ТИ ЙШОВ ДО ШКОЛИ...

(Закінчення).

А потім закрутився у вихорі самостійного життя. І було все ніколи та й ніколи взяти до рук підручника.

Не розумію деяких сучасних молодиків, які заспокоюються, прийшовши на виробництво без необхідного запасу знань за курс середньої школи. Тут стоїть мій ровесник Василь Ковальчук. Не дальший, ніж я, пішов у навчанні. Теж, як і я, не дочитав... Василь Ковальчук, Василь Ковальчук, Василь Ковальчук... Гуляє крокам... школа... новим... поти...

Чотири відвертості

Саме тиші й не буде. Бо звідкіль їй узятись, коли в приміщенні — класи фортепіано, баяна, скрипки, духових інструментів. І понад дві з половиною сотні хлопчиків і дівчаток приходять сюди, щоб навчитись отієї премудрості — із звичайнісіньких струн, білих або чорних клавішів, чи взагалі з мідної труби викликати чудо.

А що у навчанні не все зразу дається, то й звуки будуть спочатку далеко не тієї гармонії, щоб ними забивати вуха. Та то вже, хай терпіють викладачі. Адже їх терпіння згодом окупиться великою маминою сльозою (щасливою), коли її синок чи донька на випускному концерті вправно виконає складну музичну п'єсу. І чи піде її дитина й далі у життя прямими лініями нотоносця, осяяного крапками та кружальцями нот, хитрими знаками дієзів і бемолів, чи обере собі іншу професію, вона вже ніколи не розлучиться з чарівним світом звуків. Бо вони не просто чарують, а кличуть до чистоти і гармонії.

Вдесяте у приміщенні Олександрівської дитячої музичної школи завтра пролунає вереневий дзвоник. Ті, хто переступив її поріг у 1962 році, сьогодні — дорослі люди, дехто, як, наприклад, Віра Вячеславівна Мироненко, самі викладають музику. Багато випускників закінчили, або ж навчаються в музичних та культосвітніх училищах.

— Завдання, яке ми перед собою ставимо, — говорить директор школи В. Р. Бідненко, — навчити дітей розуміти і любити музику. Д... є всі можливо...

Цього року перебралась у нове приміщення. Світлі кл... інструментами та таблицями. До послуг діт... чудова бібліотека, які створювались протягом усіх дев'яти років, продовжують... ...ре знають свою справу викладачі — В. М. Са... вустьяненко, І. Ф. Фурдуй, Г. М. Сердюк, ...тні колеги.

Десята сходи... ...ка у житті школи. Це багато і мало. Багато, бо вже чимало зроблено у навчанні, пропаганді музичних знань. Мало, бо ще он скільки хороших справ попереду.

О. РИТИНЧУК,
смт. Олександрівка.

...І БІЛОСНІЖНИЙ ФАРТУШОК

Шкільні турботи охопили не тільки численну армію школярів. Для багатьох дорослих наближення осені теж викликає певні хвилювання. Завідуюча магазином «Дитячий світ» К. Ф. Бондаренко говорить:

— Ми відчували всі справи. Зараз наша увага, перш за все, зосереджена на підготовці до початку навчального року. Прагнемо зробити все, щоб учні прийшли до школи у новому гарному одязі, з необхідними для шкільних нацнотварами. Шкільні базари, поще справа наших рук. І ще одна приємна новина — нещодавно до магазину надійшла нова шкільна форма для дівчаток старшого віку. Вона відрізняється від своєї попередниці більш привабливим виглядом і зручністю в користуванні. Кращий оцінювач її — попит покупців. На цей час уже продано її на 2 тисячі нарбованців.

Б. ШАРИКОВ,
юнкор.

м. Кіровоград.

В новому навчальному році Кіровоградський Інститут сільськогосподарського машинобудування приймає в свої аудиторії 500 першокурсників. Ще 225 чоловік навчатиметься на вечірньому відділенні. Юнаки і дівчата, які навчатимуться тут, обрали собі до вподобки цікаву професію — професію інженера. Подорожуватиме вона і першокурсниці Лариса Колос, яку ми бачите на знімку.

Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

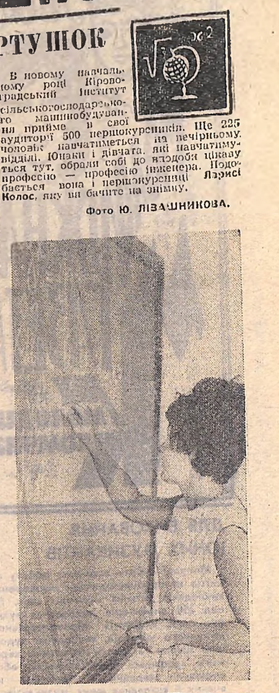

„МАЯК-71"—ВІДМІННО

ЛІТОМ БУДІВЕЛЬНИМ

Сонячне літо для учнів будівельного загону «Маяк-71» Кіровоградського машинобудівного технікуму принесло не лише задоволення власною працею, а й повагу досвідчених робітників.

Сьогодні студенти складають робочі інструменти, скидають брезентові куртки будівельників, а, здається, лише недавно прийшли вони на будівництво очисних споруд у Заміні. Робітники ремонтно-будівельного управління № 2 «Облрембудтресту» радо прийняли їх у свою робітничу сім'ю. Словом та ділом допомагали молодим. Адже для будівництва такого важливого об'єкту потрібна практика, кмітливість. Але, як виявилося, цих якостей енергійним комсомольцям не позичати. Розуміє їх задоволені.

Зростала на очах стіна арматури, приймали монолиняну вигляд мулові майданчики, робота виконувалась швидко, і, головне, якісно.

Зазвичай працювали всі хлопці. Серед них Микола Сидоров, Василь Мацегуз, Василь Пранас, Микола Кривенко, Олександр Жирун та інші.

Добру згадку залишили після себе комсомольці учнівського загону. Хай завжди на широкій дорозі життя їхня трудова щедрість залишає такі ж добрі сліди.

С. ЛЮБЕНКО,
майстер РБУ-2

Сім нот у тиші

З ДОСВІДУ ПРОВЕДЕННЯ «УРОКІВ МУЖНОСТІ»

Готуючись до вивчення твору М. Шолохова «Доля людини» педагогічний колектив поставив за мету показати широкому загалу образ простого радянської людини. Заздалегідь разом з шкільною бібліотекою було організовано поглиблене читання твору, оформлено виставку «Герої... у боротьбі за щастя людства у Великій Вітчизняній війні», «Червоними слідопитами» було зібрано багато красномовного матеріалу, документів періоду війни. Відшукали піонери і документи Героя Радянського Союзу, нашого земляка Ф. І. Говорова й виготовили стенд «Наш земляк — герой». Загиблим у роки війни односельчанам виготовили меморіальну дошку.

Уроки були проведені у формі цікавого і жвавого диспуту, учні виявили не лише знання матеріалу, а й глибокі переконання. Як підсумок уроків, був проведений тематичний вечір, на який були запрошені батьки, учасники Великої Вітчизняної війни, представники громадськості. Глибокі враження в дитячих серцях залишили виступи А. П. Саржанової, яка пройшла бойовий шлях від Сталінграда до Берліна, І. Н. Ярмошевич, якому також, як і Соколову, довелося перебувати у концентраційному таборі. Не забудеться школярам і урочисте встановлення меморіальної дошки, на якій вони прилюдно продовжували носили обіцянку продовжувати шлях батьків.

Нам здається, що якраз така форма є найдієвішою і найважливішою у виховній роботі. Жоден учень не залишається байдужим, кожен докладає власних сил і уміння, а це найголовніше.

Такі тематичні вечори проводяться в школі майже щосубботи. І не лише з літератури, а з усіх предметів. Зміст такого вечора полягає в тому, щоб розкрити навчальний матеріал найширше, не тільки дидактичним викладом підручника, а художньо-театральними засобами. Цікаво вони проходять з учителів Євдокії Василівни Гладун, Олексія Сергійовича Максютіна, Зінаїди Робертівни Моргун та в інших.

Уроки історії, географії грунтуються на використанні місцевого матеріалу. Вони забезпечують максимальну конкретність викладеного матеріалу, тісно пов'язують його з практикою комуністичного будівництва, виробничою діяльністю підприємств і будов.

Вчителями наводяться цифри та приклади із життя свого колгоспу, району, дані шкільної метеостанції, різні процеси і явища, з якими учні мають справу дома, у школі, на виробництві. Так, на уроках історії вчитель на конкретних прикладах місцевого матеріалу розкриває перевари соціалістичного суспільного ладу, показує героїку революційної боротьби робітничого класу під керівництвом Комуністичної партії. Уміло використовуються на уроках місцеві факти періоду громадянської війни, Великої Вітчизняної.

Доступним і цікавим для дітей є дослідження, яке ведеться у школі протягом ось уже двадцяти років — відродження степової рослинності на прушкільній ділянці. Учні на цьому досліді глибоко осмислюють закономірності історичного розвитку живої природи. Вони переконуються в антинауковості релігійних поглядів про створення світу і незмінності видів. Звідси робляться висновки, що людина, пізнавши матеріалістичні закони розвитку природи, творчо перетворює її.

Про те, що ці заходи дають бажані наслідки, мають великий емоційний вплив на виховання, говорять хоча б записи у їх індивідуальних альбомах. Вони відчутно відрізняються від тих нудних розмальованих без смаку зшитків, які ще іноді ведуть п'ятнадцятирічні.

В учнів нашої школи, в основній більшості, записи вражають своєю щирістю, безпосередністю власної думки про життя, людей, бачене і почуте. В них і афоризми, вислови видатних людей, письменників, вірші улюблених поетів.

В цих, ще трохи несміливих і незрілих думках та почуттях радує народження справді радянського характеру, з його широким і глибоким поглядом на оточуючий світ. І наша справа, дорослих, учителів, батьків допомогти розвинути ці ніжні паростки, вивести нашу юнь у широкий океан життя.

С. МАКСЮТІН,
директор Сазонівської восьмирічної школи Кіровоградського району.

У САЗОНІВЦІ ГОВОРЯТЬ ПРО СОКОЛОВА...

ВСІМ своїм змістом та навчально-виховною роботою радянська школа покликана не лише озброювати учнів певною сумою знань, а — найперше — формувати громадянина. Виховати всебічно розвинену, гармонійну в своїх якостях людину, з комуністичним світоглядом та глибокими переконаннями, можна лише при умові щоденної та копіткої виховної роботи.

Радянська педагогіка поєднує у нерозривний процес навчання та виховання. Виховувати — це значить вчить жити, а життя кожен день ставить нові питання, вирішувати які доведеться тим, хто сьогодні сидить за учнівською партою.

Тож, аби не віддалятися у навчанні від конкретних життєвих умог та проблем, вчитель повинен якнайтісніше пов'язувати абстрактний навчальний матеріал, з конкретними життєвими обставинами, з повсякденним життям.

Педагогічний колектив нашої школи підходить до розв'язання цього питання не шаблонно, намагаючись пов'язати в єдиний ланцюг виховання безпосередньо на уроках, з позакласними виховними заходами.

В організації урочної системи ми уникаємо дублювання уроків, шукаємо й застосовуємо гнучкі форми й методи роботи, які активізують ініціативу і самодіяльність учнів.

Так звані «уроки мужності», які твердо увійшли в навчально-виховний процес, мають на меті формування характеру учня. Прищеплення йому таких рис, як мужність, витримка, широкий і стійкий світогляд свідомого будівника комуністичного суспільства, зрештою, введення виховання у світ прекрасного.

Цілком зрозуміло, що на уроках літератури досягти цього значно простіше, ніж на уроках природничих наук. Літературні герої своїми позитивними прикладами вже самі виховують. Але й тут ми не замикаємося у рамки навчальної програми, а виводимо розмову, що почалася на уроці за межі класних годин. Традиційними у нас вже стали тематичні вечори, до участі в яких залучається кожен учень.

ВІДОМО, що підготовка таких вечорів вимагає багато часу. Щоб уникнути перевантаження учнів позаурочними заходами, учителі дають індивідуальне завдання в той день, коли приступають до вивчення тієї чи іншої теми. Виконуючи завдання вчителя, кожний із них поглиблює свої знання, які непомітно для самого учня надходять із різних джерел — значна частина таких доручень виконується ними під час самопідготовки — бо вони є складовою частиною домашніх завдань.

Композиції тематичних вечорів ми доповнюємо літературно-музичними засобами з використанням екранних посібників, картин, фрагментів з кінофільмів тощо. Все це є розраховано на емоціональні потреби учнів, на те, щоб виховати кращі риси характеру у своїх вихованців.

Вчителі нашої школи дотримуються і принципу: не лише давати знання, і, а й мислювати, розвивати розумові можливості дітей.

НА НОВИЙ ПОРІГ

ПРО початок осені нагадує багато примет. Листяні килими стелять чітко лінії дротів, на полях зосередженю гуркочуть трактори і плуги, а господині все частіше подають на обідні столи поважні смугасті капусти.

А ось інше одне. Якщо у дитячій бібліотеці змінюється тематичні стелажі, якщо замість підборок літератури, рекомендованої школярам на літо, з'являються нові книжки для навчання у вересні — голосно заявляє про свій похід.

Завтра обласна бібліотека для дітей імені А. П. Гайдара розпочне, разом із школами, новий навчальний. Для учнів 5—8 класів у відділі обслуговування бібліотекарі оформили стелаж «По цих книгах ти будеш навчатись у першій чверті». А для молодших школярів створено тематичні полиці «Вони помічники у навчанні». Тут виставлено книги, які будуть вивчатись в школі. І ті, що рекомендуються для позакласного читання. Зараз оформляються тематичні полиці «За сторінками твого підручника», де кожному розділу підручника підібрана додаткова література.

Для дітей, які надовго списні діафільмів за тварами по шкільній програмі, що будуть демонструватись кожного півсуботи. Цей же діафільм можна переглянути і через індивідуальний фільмоскоп. А любителям кіно пропонуємо буде організовано перегляд кінофільмів за шкільною програмою, будуть проводитись бесіди, обміни книг кращого населення шкільного курсу.

Велике значення має робота бібліотекаря з новими читачем. В цьому році змінена навчальна програма значно ускладнюється. Тому глибока індивідуальна робота з тими учнями, яких важко вчитись, буде проводитись в бібліотеці постійно. Відповідно до нових програм перебудовується довідково-бібліографічний апарат, редагуються і оформляються картотеки на допомогу вивчення шкільних предметів і факультативів. Складаються спеціальні картотеки допоміжної літератури по шкільних предметах.

С сказаперемо істина: бібліотека повинна не лише підвищувати ерудицію читача, а й формувати в нього певні смаки і навички. Тому у відділі обслуговування учнів 5—8 класів ведеться картотека обліку читальних інтересів. При надходженні нової літератури можному надсилається оповіщення відвідати бібліотеку і одержати ту книгу, яка його цікавить. Для дітей будуть організовані індивідуальні і групові інформації про нову літературу, проводитиметься масова робота для юних радіотехніків, біологів та ін.

Завтра до школи прийдуть першокласники; галасливі дітлахи, яких один листок календаря перетворив у дуже серйозних, сповнених власної гідності школярів. І за нешкасною традицією після школи більшість потримує до бібліотеки, яка невдовзі стане їх другою школою — школою допитливості.

І. КАСАТКІНА,
методист обласної бібліотеки для дітей та юнацтва імені Гайдара.

м. Кіровоград.

ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА

ЩЕДРОТИ БЕРЕЗІЛЯ

ЖАККО писати про людину, яку знаєш з дитинства. Здається, все про неї відомо, знаючи хода і жести, поруч тебе — людина, на дорослості нотрих відбиток її життя, і кожен може поділитись спогадами.

У березні в лісі, що огорнув залізничну колію попід Олександрівкою, ще лежить сніг. Зрідка вітер розірве сіре клоччя заледенілих хмар і здвиує спалахом голубого одамашку.

Тоді, в березні, всяк корінець чекає на сонячного променя. А той, коззаючи верховіттям, заглянув під кущ зомлілого глеюду, та й пролумінить душу дикої цибулини. Того досить, щоб за кілька днів, позбувшись корного мареву, виглянула вона з-під снігу білою квітною.

І лише березям відомо, що кожен промінь — то частка чиюгось життя, що то березень себе приносить в офіру для квітневого буяння.

Отак і у людей...

Чисто випадково перший урок в житті Галини Петрівни відбувся саме в березні. По війні не вистачало вчителів. То ж похмурого дощового дня від подорожній рідзан молоду вчительку математики в одне з сіл на Львівщині. Та є логічний взаємозв'язок між нічию, коли в лице било болюче світло ліхтаріка, а бандерівці, шматуючи конспекти і робочі плани, кричали: «Ти навчай їх велику купу разу, а не політики» і їх життям, віддаючи школярі. Бо завжди вчила учнів не тільки алгебрі і геометрії, а й любові до людяності.

Багато їх, попрощавшись зі школою, пішло у життя. І тисяча дев'ятсот сорок сьомого в атестатах зрілості випускників Олександрівської СШ № 1 поряд з графами «алгебра», «геометрія», «тригонометрія» стояла дванадцятий підпис «Г. Окрімченко». Якось, готуючи математичний вечір, десятикласники вирішили відвідати випускників школи, потрим послугувати з майбутньому знання з математики. Ефект, як кажуть, був разючий. Дитячі ж, ще вчасно весняний промінь, не потягне за собою до сонця, то й замідє десь мінк корінням.

...Юрко відзначався неабиякою працьовитістю. Винятковий порядок в класі, коли чергує. Кращі стенди, виделі — справа його рук. Та коли постало питання продовжити навчання у дев'ятому класі, відмовився. Математики не подужаю.

Кілька разів Галина Петрівна відвідала хлопця. І в першу ж дні навчання він виправдав свої слова: математика Юркові не давалась. Але ж шкільна програма розрахована на особливо здібних дітей. Причина проста: хлопець не вірив у свої сили.

Позаурочні заняття, бесіди, книжки з математики, і, нарешті:

— Що постаннмо сьогодні Юрко?

— П'ять,—загомоніла клас.

— Ну, п'ять», можливо, й забагато. А от, що на тверде «чотири» він може навчатись, Юрко сьогодні довів. Поставило йому за мужність п'ятірку.

Зміст такого вечора полягає в тому, щоб розкрити навчальний матеріал найширше, не тільки дидактичним викладом підручника, а художньо-театральними засобами. Цікаво вони проходять з учителів Євдокії Василівни Гладун, Олексія Сергійовича Максютіна, Зінаїди Робертівни Моргун та в інших.

Уроки історії, географії грунтуються на використанні місцевого матеріалу. Вони забезпечують максимальну конкретність викладеного матеріалу, тісно пов'язують його з практикою комуністичного будівництва, виробничою діяльністю підприємств і будов.

Вчителями наводяться цифри та приклади із життя свого колгоспу, району, дані шкільної метеостанції, різні процеси і явища, з якими учні мають справу дома, у школі, на виробництві. Так, на уроках історії вчитель на конкретних прикладах місцевого матеріалу розкриває переваги соціалістичного суспільного ладу, показує героїку революційної боротьби робітничого класу під керівництвом Комуністичної партії. Уміло використовуються на уроках місцеві факти періоду громадянської війни, Великої Вітчизняної.

Доступним і цікавим для дітей є дослідження, яке ведеться у школі протягом ось уже двадцяти років — відродження степової рослинності на прушкільній ділянці. Учні на цьому досліді глибоко осмислюють закономірності історичного розвитку живої природи. Вони переконуються в антинауковості релігійних поглядів про створення світу і незмінності видів. Звідси робляться висновки, що людина, пізнавши матеріалістичні закони розвитку природи, творчо перетворює її.

Про те, що ці заходи дають бажані наслідки, мають великий емоційний вплив на виховання, говорять хоча б записи у їх індивідуальних альбомах. Вони відчутно відрізняються від тих нудних розмальованих без смаку зшитків, які ще іноді ведуть п'ятнадцятирічні.

В учнів нашої школи, в основній більшості, записи вражають своєю щирістю, безпосередністю власної думки про життя, людей, бачене і почуте. В них і афоризми, вислови видатних людей, письменників, вірші улюблених поетів.

В цих, ще трохи несміливих і незрілих думках та почуттях радує народження справді радянського характеру, з його широким і глибоким поглядом на оточуючий світ. І наша справа, дорослих, учителів, батьків допомогти розвинути ці ніжні паростки, вивести нашу юнь у широкий океан життя.

С. МАКСЮТІН,
директор Сазонівської восьмирічної школи Кіровоградського району.

◆ ХРОНІКА КОМСОМОЛЬСЬКОГО ЖИТТЯ

НАГОРОДА ОЩАДЛИВОСТІ

Багато юнаків та дівчат трудяться на підприємстві комуністичної праці — вагонному депо. Частину їх об'єднано в комсомольсько - молодіжну зміну, якою керує член КПРС Анатолій Татаринов. Цей колектив завжди відзначається високими показниками в роботі. Відрадних успіхів домоглася зміна в першому півріччі нової п'ятирічки. Впроваджуючи передові методи, молодіжний колектив швидкісним методом обробив і відправив 724 поїзди. При цьому заощаджено 300 вагоногодин часу. Ним також полагоджено поточним ремонтом 486 вагонів.

За досягнення таких успіхів колектив зміни нагороджено вимпелом ЦК ВЛКСМ. Цими днями високу нагороду вручали на урочистих комсомольських зборах депо. Приймаючи її, комсомольці Віктор Романенко, Алла Колокольчикова та Олександр Литвин запевнили, що не пошкодують своїх сил у виконанні підвищених зобов'язань і утримуватимуть вимпел ЦК ВЛКСМ до кінця п'ятирічки.

ВЕЛИКОВАГОВІ— ЗА ГРАФІКОМ

Вдень і вночі з станції Знам'янка-Сортувальна відправляються поїзди на Київ і Дніпропетровськ, на Харків і Одесу, на Миколаїв і Львів. Перідко ведуть їх молоді машиністи — недавні випускники професійно-технічних училищ. Багато з них уже стали справжніми майстрами своєї справи — водять поїзди точно за графіком. Ще й заощаджують при цьому електроенергію.

Все частіше молодіжні локомотивні бригади, якими керують громадські машиністи-інструктори Анатолій Ощипенко, Микола Тихофеєв, Борис Дубінін дають заявки диспетчерам відділка залізниці на підготовку великовагових поїздів.

Комсомольсько-молодіжні локомотивні бригади уже провели в нинішньому році 2 500 великовагових поїздів, у яких понад установлену норму перевезено більше 900 тисяч тонн зерна, машин, палива, будівельних матеріалів та інших народногосподарських вантажів. При цьому зекономлено півтора мільйона кіловат-годин електроенергії та 60 тонн дизельного палива.

«ЩО ТЕБЕ ХВИЛЮЄ, РОВЕСНИКУ?»

Того вечора на агітмайданчику парку культури і відпочинку імені Леніна зібралися молоді робітники станції, локомотивного депо, дистанції сигналізації і зв'язку, промислових підприємств міста. Всім хотілось взяти участь в диспуті «Що тебе хвилює, ровеснику?», який організував міськком ЛКСМУ.

Пристрасно говорили на диспуті про вірність комуністичним ідеалам, про щиру дружбу і колективізм, щастя у праці. Дискутували бібліотекар залізничного клубу Ігор Боботов, робітник локомотивного депо Сергій Логвиненко, Валентина Нельга із сирзаводу, комсомольська активістка Тамара Мельохіна та їх друзі.

В. ПРОЦЕНКО,
позаштатний кор. «Молодого комунара».

м. Знам'янка.

З 1 вересня розпочинається передплата на газети й журнали.

ПОРАДНИК — МОЛОДІЖНА ГАЗЕТА

Запитаєш і ти себе, юний ровеснику, а кого я візьму в свої поводирі, які молодіжні видання стануть незмінним моїм супутником у праці і відпочинку, хто буде першим помічником у комсомольських справах мого молодіжного колективу?

Поряд з іншими молодіжними виданнями, таким помічником може бути обласна молодіжна газета «Молодий комунар».

Щорічне підвищення тиражу газети (1967 р. — 37 000, 1968 р. — 42 000, 1969 р. — 50 000, 1970 р. — 54 500 екземплярів) свідчить про зростання популярності серед комсомольців і молоді обласної молодіжної газети.

На допомогу секретарям комсомольських комітетів, комсомольським активістам газета систематично вміщує матеріали під рубриками «Твій комсомольський орієнтир», «Компас», «Відповідай, товаришу комітет», «З досвіду малочисельних» та ін.

Постійно, різноманітно за формами висвітлює молодіжне видання змагання комсомольсько-молодіжних виробничих колективів, розповідає про досвід кращих своєї професії. Постійна рубрика «Дев'ята п'ятирічка, рік перший» розповідає про зусилля комсомольців і молоді, спрямовані на виконання рішень XXIV з'їзду КПРС.

В «Молодому комунарі» ти знайдеш відповіді на питання, що хвилюють молодого сучасника — про комсомольську роботу і політичне загартування, творчий пошук і духовний світ юнаків і дівчат Кіровоградщини, їх прагнення, широкі інтереси. Газета розповідає про трудові звитяги радянської молоді, все її багатогранне життя, про зарубіжного ровесника.

Як і в минулі роки «Молодий комунар» друкуватиме сторінки для піонерів — «Бий, барабан!», старшокласників — «Вітрила», дівчат — «Степовичка», допитливих — «Еврика», з питань військово-патріотичного виховання — «Зоряний кордон», сатирично-гумористичну — «Маркове пекло».

Значно ширше, ніж раніше, представлятиметься фізкультурне та спортивне життя області.

Отож, після короткого ознайомлення, запрошуємо нових передплатників:

— Передплачуйте свою молодіжну газету «Молодий комунар».

А тим, хто постійно передплачує видання нагадуємо:

— З 1 вересня розпочнеться поновлення передплати на всі молодіжні газети й журнали на обласну газету «Молодий комунар».

Передплатна ціна: на 6 місяців — 1 крб. 20 коп., на рік — 2 крб. 40 коп.

Наш індекс — 61197.

ДЛЯ ВИХОВАННЯ ЮНИХ МУЗИКАНТІВ

Минулої суботи закінчила роботу обласна науково-методична конференція викладачів дитячих музичних шкіл. Понад 250 директорів ,викладачів музичних шкіл, педагогів Кіровоградського музичного училища, викладачів художньої школи та школи підготовки керівників художньої самодіяльності обговорювали завдання та проблеми навчання й виховання юних музикантів на рівні сучасних вимог. В роботі конференції взяв участь та виступив з доповіддю «XXIV з'їзд КПРС і завдання дальшого поліпшення навчально-виховної роботи в дитячих музичних закладах» начальник обласного управління культури Ф. О. Цигульський.

Учасники конференції виробили та прийняли рекомендації щодо поліпшення музичного виховання дітей.

Н. МАШКОВА,
викладач Кіровоградського музичного училища.

● ДЮСШ — БУДОВА КОМСОМОЛЬСЬКА

ДОПОМОГЛА ЗГУРТОВАНІСТЬ

Ми прийшли на будівельний майданчик, коли вже одна група студентів нашого інституту виконала своє завдання. І ось наряд отримує другий загін. Ми знайомимось з досвідченими будівельниками, молодими робітниками заводу тракторних гідроагрегатів, заводу «Укрсільгосптехніка», які теж працюють на будівництві ДЮСШ. Зрозумівши суть справи, беремо зобов'язання. Після підрахунків робимо висновок, що нашому загону під силу закласти більше ста кубометрів бетону, утеплити поверхню площиною 300 квадратних метрів, провести укладку арматури каркасів вагою понад 12 тонн. А ще ми взялись виконати підсобні роботи на суму 250—300 карбованців. Студентам інституту запропонували допомогти і на земляних роботах. Тут треба винести більше 60 кубометрів грунту. Завдання ніби й об'ємне. Але з такими заповзятими комсомольцями, як Анатолій Кутовий, Володимир Демченко, Валерій Плужник, Світлана Авер'янова, Олексій Бурштейн воно нам під силу. А нас всього двадцять чотири.

І ми щодня поспішали на будову. Як краще ущільнити свій час, вчили студентів майстри з багаторічним стажем. Тут, на будівельному майданчику, точились змагання між ланками загону, ми мірялись майстерністю і завзяттям з іншими ударними бригадами, які прийшли на допомогу будівельникам. Тут, на будові, лунали студентські пісні, тут комсомольські активісти влаштовували бесіди, лекції для будівельників. Тут з'явились у нас нові друзі.

І ось наше завдання виконане. Ми залишаємо будову. І коли за голубими вікнами ДЮСШ спалахнуть яскраві ліхтарі, коли в спортивних залах почнуться перші поєдинки спортсменів, ми теж прийдемо сюди. Не як гості. Ми завітаємо сюди, як в рідний дім. Бо приємно, що тут є твоя частка праці, що ця гарна споруда зводилась і твоїми молодими руками.

В. КОВТУН,
командир будівельного загону Кіровоградського інституту сільськогосподарського машинобудування.

ЛЯЛЬКОВА ПРЕМ'ЄРА

Нещодавно малі театрали міста приймали нову виставу Кіровоградського театру ляльок. Народна казка «По щучому велінню» знайома, мабуть, кожній дитині. І тому зацікавлені дітлахи задовго до початку прем'єри юрмились біля дверей Кіровоградського міського Будинку культури, де вперше ставилась нова вистава.

Для того, щоб довідатись про враження дітей від неї, не треба було брати інтерв'ю. Досить було послухати в залі дружний веселий сміх та подивитись на захоплені обличчя. Вистава вдалась. Особливо сподобався дітям головний герой казки Омелько. Лялькою керував молодий актор Микола Бирка. Його Омелько — веселий, дотепний, добрий. Багато оплесків випало на долю Віри Гай та Євгена Барміна, які вели казкового царя та матір Омелька.

Постановка спектаклю здійснена режисером театру ляльок Богданом Яновичем Ланьом, ляльки та декорації виготовлені під керівництвом головного художника Василя Манаровича Остапенка. Незабаром колектив театру ляльок з виставою «По щучому велінню» відвідає дитячі садки міста та області.

М. БІДЕНКО.

На фото: сцена із вистави.
Фото В. КОВПАКА.

● ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СЕРЕДА, 1 ВЕРЕСНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 10.40 — Кольорове телебачення. Художній фільм «Весняні води». (М). 12.05 — Телевісті. (К). 12.15 — Художній фільм «Не віддавай королеву». (Кіровоград). 17.00 — «На ланах республіки». (Херсон). 17.10 — «Добрий, добрий день». Святкова програма, присвячена початку нового навчального року. (К). 17.40 — Телевісті. (К). 18.00 — «Добрий, добрий день». Продовження святкової програми, присвяченої початку нового навчального року. (К). 19.10 — До початку нового навчального року. (Кіровоград). 19.25 — «Спектр». Молодіжна програма. (Львів). 20.05 — «Добрий, добрий день». Продовження святкової програми, присвяченої початку нового навчального року. (К). 21.00 — Програма «Час». (К). 21.30 — Художній фільм «Незабутнє». (К). 23.00 — Телевісті. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 12.05 — Концерт. (М). 12.30 — Новини. (М). 12.35 — Телефільм «Сліпий дощ». (К). 17.05 — Новини. (М). 17.15 — Кольорове телебачення для школярів. Мультфільм. (М). 17.35 — Наші вітання. Концерт. (М). 18.00 — Новини. (М). 18.05 — Художній фільм «Першокласниця». (М). 19.15 — Всесоюзна першість юнацьких команд з футбола: «Динамо» (К) — «Шахтар» (Караганда). 2-й тайм. 20.00 — «Горизонт». (Ленінград). 21.00 — «На добраніч, діти!» (К).

ЧЕТВЕР, 2 ВЕРЕСНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 10.05 — Новини. (М). 10.15 — Художній фільм «Дуель, що не відбулася». (М). 11.30 — Документальний телефільм «Портрет». (К). 11.45 — «Велика арена юного спортсмена». (М). 12.15 — Кольорове телебачення. «Російський калейдоскоп». (М). 12.45 — Телевісті. (К). 12.55 — Художній фільм «Осінній вечір». (Кіровоград). 17.05 — Програма передач. (Кіровоград). 17.10 — «Ми — радянський народ». (Одеса). 17.40 — Телевісті. (К). 18.00 — Для дітей. Мультфільм «У степах Австралії». (К). 18.10 — Тележурнал «Суспільство». (К). 18.45 — До початку нового навчального року. Виступ голови Держкомітету Ради Міністрів УРСР по профтехосвіті т. Д. Т. Іщенка. (К). 19.00 — Програма «Час». (М). 20.00 — Чемпіонат СРСР з футбола: «Шахтар» (Донецьк) — ЦСКА. 2-й тайм. 20.45 — Кольорове телебачення. Міжнародний турнір з хокея на приз газети «Советский спорт». Півфінал. (М). 21.45 — Тележурнал «Робітниче життя». (Кіровоград). 22.25 — «Екран молодих». «Веселка». (Чернівці). 23.15 — Українське кольорове телебачення. Естрадний концерт. (К). 23.45 — Телевісті. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 17.05 — Новини. (М). 17.15 — «Об'єктив». (М). 18.00 — Новини. (М). 18.05 — «Товариництву — промислову основу». (М). 18.25 — «Фестиваль юних». Концерт. (М). 19.00 — Художній фільм «На дикому березі». 1 серія. (К). 20.30 — «На добраніч, діти!». (К).

П'ЯТНИЦЯ, 3 ВЕРЕСНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 10.05 — Новини. (М). 10.15 — Кольорове телебачення. Художній фільм «Козаки». (М). 11.50 — Для дітей. «Сяє зірочка». (Донецьк). 12.25 — Кольорове телебачення. Музичний калейдоскоп. (М). 12.55 — Телевісті. (К). 13.05 — Для дітей. «Великий чарівник». Вистава Ростовського театру музичної комедії. (К). 16.45 — За накресленнями XXIV з'їзду КПРС. «Автоматика на службі колгоспу». (Харків). 17.00 — Фінал всесоюзної першості з футбола серед юнацьких команд. В перерві — телевісті. (К). 19.30 — «За рядками партійних накреслень». (Кіровоград). 19.45 — Художній фільм «Професор злочинного світу». (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Камерні вечори. (К). 22.00 — Українське кольорове телебачення. «Експонується вперше». (К). 22.35 — Спортивний щоденник. (М). 23.05 — Кольорове телебачення. «Ім'я твоє». Фільм-балет. (М). 23.30 — Телевісті. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 17.00 — Новини. (М). 17.10 — Кольорове телебачення. Мультфільм. (М). 17.45 — «Робоча хвилина». (Горький). 18.00 — Новини. (М). 18.05 — Фольклорний клуб «Джерело». (Тбілісі). 18.45 — «Світ соціалізму». (М). 19.15 — Концерт. (М). 19.55 — Л. Жуковицький — «Один без ангелів». Вистава Горьковського театру ім. М. Горького. (М). В перерві — «На добраніч, діти!». (К).

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря — 2-45-35, відділу військово-патріотичного виховання і спорту — 2-45-35, решти відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОММУНАР», орган Кировоградского обкома ЛКСМУ, г. Кировоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Гліпки, 2.

БК 00345. Індекс 61197. Зам. № 5067. Тираж 54.500.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.